

Streszczenie

Wstęp

Zaburzenia równowagi są jednym z najczęstszych objawów zgłaszanych przez osoby w wieku podeszłym. Łagodne napadowe położeniowe zawroty głowy (BPPV) są najłatwiejszą w diagnostyce i leczeniu przyczyną zawrotów głowy. Dotychczas w Polsce nie prowadzono badań nad częstością występowania łagodnych napadowych położeniowych zawrotów głowy wśród populacji osób po 65. roku życia oraz nad wpływem BPPV na jakość życia i ryzyko upadków u osób w tej grupie wiekowej.

Cel pracy:

Określenie częstości występowania łagodnych, napadowych położeniowych zawrotów głowy w populacji pacjentów po 65. roku życia. Ustalenie związku między występowaniem łagodnych napadowych położeniowych zawrotów głowy a jakością życia i ryzykiem upadku.

Material i metody:

Badanie zostało przeprowadzone wśród pacjentów Kliniki Geriatrii UM Wrocław oraz Przychodni Geriatrycznej w Nysie. Obecność BPPV została oceniona za pomocą manewrów diagnostycznych: Dix-Hallpike oraz *supine roll test*. Jakość życia została zmierzona za pomocą skali WHOQOL-AGE, ocena ryzyka upadków za pomocą skróconego testu Tinetti. Zebrane dane opracowano statystycznie za pomocą programu Statistica 12.5.

Wyniki

Do badania zakwalifikowano 200 osób: 171 kobiet i 29 mężczyzn. Pewne rozpoznanie łagodnych napadowych położeniowych zawrotów głowy postawiono u 10,5% przebadanych osób, a u 4% rozpoznano subiektywną postać BPPV. BPPV w badanej grupie częściej występowało u kobiet, aniżeli u mężczyzn. U wszystkich badanych osób z pewnym lub subiektywnym BPPV rozpoznawano kamice tylnego kanału półkolistego. Test Tinetti okazał się być wiarygodnym predyktorem nie tylko upadków, ale też złamań. Im niższy wynik uzyskany w teście Tinetti, tym więcej obserwowano upadków i złamań w badanej grupie. Osoby w grupie BPPV i z subiektywnym BPPV: częściej zgłaszały zawroty głowy, zaburzenia równowagi; częściej szukały pomocy lekarskiej, zwłaszcza w poradniach lekarza rodzinnego i laryngologicznych; doznawały upadków częściej, ale różnice nie są istotne statystycznie; uzyskują gorsze wyniki w kwestionariuszu mierzącym jakość życia, ale różnice nie są istotne statystycznie. Osoby z BPPV uzyskiwały gorsze wyniki w większości pytań w kwestionariuszu WHOQOL, ale istotne statystycznie różnice stwierdzono w pojedynczych pytaniach; miały statystycznie istotnie zwiększone ryzyko upadków mierzone w teście Tinetti. Osoby z BPPV podawały charakterystyczne dolegliwości dotyczące zawrotów głowy pojawiających się podczas zmiany pozycji w łóżku, które nie występowały przy trzymaniu głowy nieruchomo.

Uzyskany wynik w teście Tinetti wykazywał dodatnią korelację z mierzoną jakością życia.

Wnioski

Łagodne napadowe położeniowe zawroty głowy (BPPV) są poważniejszym problemem zdrowotnym, niż się powszechnie uważa – dotyczą ponad 10% osób po 65. roku życia, częściej kobiet, przy czym jako przyczyna dominuje kamica tylnego kanału półkolistego ucha wewnętrznego.

BPPV powoduje większe ryzyko upadków u osób po 65. roku życia i ma negatywny wpływ na ocenę funkcjonowania zmysłów w populacji osób po 65. roku życia, co często skłania pacjentów do szukania pomocy lekarzy różnych specjalności.

Test Tinetti jest wiarygodnym predyktorem nie tylko upadków, ale też złamań u osób z BPPV. Ocena występowania BPPV powinna być traktowana jako obowiązkowa składowa całościowej oceny geriatrycznej u osób zgłaszających zaburzenia równowagi i zawroty głowy.

Abstract

Background

Equilibrium disorders are one of the most common symptoms reported by the elderly. Benign paroxysmal positional vertigo is the easiest to diagnose and treat cause of dizziness. So far in Poland there are no studies on the incidence of benign paroxysmal positional vertigo in the population of people over 65 years, and the impact of BPPV on quality of life and the risk of falls in people in this age group.

Objectives

Determine the prevalence of benign paroxysmal positional vertigo in the population over 65 years of age. Establishing a relationship between the occurrence of benign paroxysmal positional vertigo and the quality of life and risk of falling.

Material and methods

The study was conducted among patients of the Geriatrics Clinic of the Medical University of Wrocław and the Geriatric Outpatient Clinic in Nysa. The presence of benign paroxysmal positional vertigo was assessed using diagnostic maneuvers: Dix-Hallpike and supine roll test. Quality of life was measured using the WHOQOL-AGE scale, risk assessment of falls using the abbreviated Tinetti test. The collected data was statistically processed using the Statistica 12.5 program.

Results

200 people were qualified for the study: 171 women and 29 men. Certain diagnosis of BPPV was made in 10.5% of the examined people, and in 4% a subjective form of BPPV was diagnosed. BPPV in the study group was more common in women than in men. All patients with certain or subjective BPPV were diagnosed with posterior semicircular canal lithiasis. The Tinetti test was proved to be a reliable predictor not only of falls, but also fractures. People in the BPPV group and with subjective BPPV: more often they reported dizziness, balance disorders, more often they sought medical help, especially in GP and ENT clinics; they also suffered falls more often, but the differences are not statistically significant; they perform worse in the quality of life survey, but the differences are not statistically significant. The BPPV performed worse in most of the questions in the WHOQOL questionnaire, but statistically significant differences were found in individual questions. Patients in BPPV group had a statistically significant increased risk of falls measured in the Tinetti test. People with BPPV reported characteristic dizziness occurring when changing position in bed, which did not occur when the head was held still. The obtained result in the Tinetti test showed a positive correlation with the quality of life.

Conclusions

Benign paroxysmal positional vertigo (BPPV) is a more serious health problem than is commonly believed - apply to more than 10% of people over age 65, women more often, as the cause of the disease dominates posterior semicircular canal lithiasis. BPPV cause a greater risk of falls in people over 65 and have a negative impact on the assessment of the functioning of the senses in the population of people over 65, which often prompts patients to seek the help of doctors of various specialties. The Tinetti test is a reliable predictor of falls and fractures. BPPV assessment should be treated as an obligatory component of the overall geriatric assessment in individuals reporting imbalance and dizziness.